

## NIEUWS OVER ONTSLUITINGEN

### 1. Kuiperberg, Ootmarsum.

Volgens mededeling van de heer H. C. J. Bosch te Hilversum is in Ootmarsum, in een der groeven van de voorm. steenfabriek ter plaatse mioceen ontsloten. Deze plaats werd onlangs bezocht en inderdaad werd mioceen aangetroffen. De groeve ligt niet ver van de orienteringstafel op de Kuiperberg. Er wordt niet meer in gegraven wegens sluiting van de fabriek. Hierdoor staat ook de bemaling stop en zal het grond- en hemelwater de groeve steeds meer onder water zotten. Momenteel is de mioceenlaag nog goed bereikbaar. Ontsloten is een enkele tientallen m dikke laag glauconietzand, waarin zich talrijke schelpkernen, en ook wel botten en haaiantanden bevinden. De fauna is zeer interessant en bevat o.m. Panopaea meynardi, Venus multilamella, V. scalaris, Scaphella bolli, zeer veel Aporrhais alata, Haustator eryna. De ouderdom dient gezocht te worden in het grensgebied van Hemmoor Stufe en Laag van Ticheloven. Bezoek aanbevolen ! Bericht gewenst.

### 2. Kleigroeve bij Breda in Waalien.

De heer G. Spaink deelde een ontsluiting bij Breda mee, waarin een kleilaag met ouderdom Pleistoceen - Waalien ontsloten is. Helaas is de groeve inmiddels volgestort met huis- en beerputvuil uit de gemeente Breda en dus niet meer te bezoeken. Enkele leden hebben ter plaatse nog kunnen verzamelen. Buitengewoon merkwaardig is het voorkomen van de gastropode Fagotia acicularis in een deel van het profiel. Deze slak komt thans nog voor in Oostenrijk en oostelijker, en is, ook als fossiel, niet westelijker bekend dan Thüringen. De ook verder interessante fauna zal door G. Spaink worden beschreven.

### 3. Kleigroeve in Steinfeld bij Diepholz (Niedorsachsen).

Deze groeve werd bij toeval ontdekt tijdens een tocht naar Twistringen. Steinfeld ligt ongeveer halweg tussen Osnabrück en Bremen. Er wordt gegraven in septariënklei, waarop plaatselijk mioceen zand met grote kwartskorrels en fossielhoudende zandsteen. Het is mogelijk dat het mioceen tijdens het pleistoceen werd vervormd. Gemmula zimmermanni werd als losse vondst genoteerd.

### 4. Kleigroeve O. Sunder, Twistringen.

Het diepste deel van deze bekende groeve, juist het rijkst aan interessante fossielen staat onder water wegens stopzetting van de bemaling. Zie voor nadere gegevens elders in dit nummer.

NIEUWS OVER ONTSLUITINGEN (vervolg van p. 49)

5. Noordkasteel, Antwerpen

Van het gemeentebestuur van de stad Antwerpen ontvingen wij bericht dat de geprojecteerde graafwerken ter hoogte van het Noordkasteel zijn aanbesteed op 31 - 10 - 1968, zodat verwacht kan worden dat de werken begin 1969 zullen aanvangen.

Het plan bestaat uit het graven van een verbinding tussen het Vijfde Havendok en het Amerika Dok. Aan de Noordzijde van deze verbinding zijn enkele droogdokken geprojecteerd, terwijl aan de Zuidzijde van de doorgraving een nieuwe sluis zal worden gebouwd, welke de genoemde dokken een meer directe verbinding met de Schelde zullen geven. In eerste fase zal hiertoe het vijfde Havendok, ter hoogte van kaai nummer 321 verder worden uitgegraven. Te oordelen naar de bijgevoegde schetskaart zal hiertoe een sleuf worden gegraven, waarin de kademuur gebouwd wordt, waarna het binnenste deel met cutterzuigers zal worden uitgegraven.

Het hier te verwachten profiel is buitengewoon interessant. Ieder die vroeger in Dok 5 heeft verzameld zal weten dat hier stellig Zanden van Kattendijk te verwachten is (onderplioceen). T.z.t. zal vooral de bouwput voor de sluis belangwekkend zijn, omdat deze dieper zal worden ingegraven dan de dokken.